İŞKUR

2018

BİLECİK

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ

2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

BİLECİK ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2018

YAZAR

CELAL AKCAN İŞ VE MESLEK DANIŞMANI

SUNUŞ

Ülkemiz için 2023 vizyonu hepimizin malumudur. 2023 vizyonunu, hem devlet birimleri hem de vatandaş olarak topyekûn kalkınma ve müreffeh bir yaşam standardına ulaşma olarak açıklayabiliriz. Ecdadımızın da her daim düstur edindiği "İnsanı Yaşat ki Devlet Yaşasın" prensibi 2023 hedefiyle ete kemiğe bürünmüştür. Söz konusu hedefe ulaşmak için çok çalışmak, gayret göstermek çok önemlidir. Ulusal bir hedef olması, yerel yönetimlerin ve bölge dinamiklerinin herhangi bir katkı sunmayacakları anlamına gelmez. Aksine bu denli önemli ve stratejik hedeflere ulaşmanın yolu bölgelerin her birinin ayrı ayrı çaba sarf etmesinden geçmektedir. Bu noktada karşılaşılan sorunların zamanında ve doğru tespiti ayrıca önem arz etmektedir.

Bilecik İlimizin 2023 vizyonuna bölgesel olarak katkısı, hem kültürel alanda hem sosyal yaşamda hem de ekonomik anlamda stratejik önemi göz ardı edilemez. Ülkemizin son dönemlerde yaşadığı sıkıntılar, Dünyadaki gelişmeler her yerde olduğu gibi ilimizde de anında hissedilmektedir. Tüm yaşanan olumsuzluklar önce ekonomiyi dolayısıyla istihdamı etkilemektedir. Bu bakımdan Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından 2018 yılında Milli İstihdam Seferberliği 2. fazı başlatılmış olup, işverenlerimize destek, vatandaşlarımıza da iş olanağı sağlanmıştır. Fakat seferberlik döneminde yalnızca bir takım teşviklerle yol alınması sağlıklı ve kesin sonuçlar elde edilmesi bakımında yeterli görülmemelidir. Bu amaçla farklı bakış açıları geliştirilerek doğru tespitler ve kalıcı çözümler üretilmelidir. Tam da bu noktada sorunların doğru tespiti açısından 2018 yılı İşgücü Piyasası Araştırma Sonuçları çalışmasını çok önemsiyorum. Nitekim bilimsel bir yaklaşım tarzıyla, emek harcanarak hazırlanmış olan bu rapor bize ihtiyacımız olan doneleri sunarken aynı zamanda gelecek için de ev ödevi niteliği taşımaktadır.

Hazırlanmış olan 2018 İşgücü Piyasası Analizi Raporu'nun ilimiz işgücü piyasasına önemli katkılar sağlayacağı kanaatindeyim. Söz konusu raporun hazırlanmasında emeği geçen Bilecik Çalışma ve İş Kurumu personelini ve yöneticilerini tebrik ediyor, başarılı çalışmalarının devamını diliyorum.

Doç. Dr. Tahir BÜYÜKAKIN
BİLECİK VALİSİ

ÖNSÖZ

Ülkemizde İşgücü Piyasasının sorunlarını tespit etmeye dönük birçok çalışma yapılmaktadır. Piyasanın ihtiyaçlarının belirlenmesi, sorunların çözümü aşısından önem arz etmektedir. Bu nedenle yapılacak her türden çalışma desteklenmelidir. Türkiye Çalışma ve İş Kurumu 2007 yılından bu yana periyodik olarak İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar yürüterek kurum olarak üstüne düşeni yapmakta ve kamuoyuyla elde edilen verileri paylaşmaktadır.

2018 yılı için Bilecik ilinde 9 Nisan – 4 Mayıs 2018 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında 247 işyerinden veri toplanmıştır. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 12 farklı sektörü kapsamaktadır. Elde edilen verilerden yola çıkarak işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır. Raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Bilecik ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının öncelikli amacı işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde beklenen mesleki değişim ve gelişimleri şimdiden ortaya koymaktır. Ülke Geneli ve il düzeyinde derlenmiş olan birtakım veriler karşılaştırılarak, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair önemli bilgilere ulaşılmıştır. Ayrıca bu rapor İşgücü Piyasasının ihtiyaçları noktasında önlemler alınabilmesi adına referans olmuştur. Örneğin mesleki eğitim kursları ve işbaşı eğitim programlarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için gerekli planlamalar elimizdeki bu rapordan faydalanılarak yapılacaktır.

Bu vesileyle Bilecik İşgücü Piyasası Araştırması çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize ve emeği geçen Kurum çalışanlarımıza teşekkür ederim.

Ayhan TOZAN
BİLECİK ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU
İL MÜDÜRÜ

İÇİNDEKİLER

TABLOLAR LİSTESİ ii
ŞEKİLLER LİSTESİ iii
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 3
BİRİNCİ BÖLÜM 4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 4
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Açık İşler 4
İşe Yerleştirmeler 5
Kayıtlı İşsiz 7
Aktif İşgücü Programları 9
İşsizlik Ödeneği 13
İKİNCİ BÖLÜM 14
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 14
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 15
İşyeri Verileri 16
Mevcut İstihdam 28
AÇIK İŞLER 31
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 40
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 46
SONUÇ 53

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Mesleklere (2017) 5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017) 7
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017) 9
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 10
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017) 11
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 12
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017) 12
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 16
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 26
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu 27
Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 29
Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 30
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 31
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı 32
Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 37
Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı 37
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 38
Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 38
Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 39
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 42
Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 43
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 45
Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler 46
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 47
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 48
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 48
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 49

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017) 4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017)..... 5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı..... 7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017) 13
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 16
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı 17
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu..... 19
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 19
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu..... 20
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 21
Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu..... 22
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%) 24
Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)..... 24
Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 25
Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri..... 28
Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi..... 33
Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 34
Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 34
Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi 35
Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı..... 36
Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 42
Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı..... 44
Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı..... 50
Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı 51
Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı 52

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Bilecik İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı 247'dir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 12 sektörde tam sayım yapılmıştır. Bilecik ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 24 bin 272 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 18 bin 454 çalışan erkeklerden, 5 bin 819 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 78,8'i, kadınların ise yüzde 76,5'i İmalat sektöründe istihdam edilmektedir.

Bilecik ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Montajcıları ve Nitelik Gerektirmeyen meslek gruplarıdır. Bilecik ilinde açık iş oranı yüzde 3,7 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 2,6 olup, Bilecik ili açık iş oranı bakımından 1,1'lik bir farkla Türkiye ortalamasının üzerindedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 8 ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörüdür. Bilecik ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcıları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş oranı %3,9'dur. Bilecik ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcıları, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde çalışanlar ve Nitelik Gerektirmeyen meslek gruplarıdır.

İl genelinde açık işlerin yüzde 46,9'u için Lise altı eğitim düzeyi talep edilmektedir. Bilecik ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bilecik ilinde temininde güçlük çekilen

mesleklere bakıldığında ilk sırada Seramik İmal İşçisi mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Beden İşçisi (Genel) ve Makineci (Dikiş) meslekleri takip etmektedir.

Bilecik ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Bilecik ilinde işverenlerin yüzde 31,5'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 10 işyerinden 2'si istihdamın artacağını öngörürken, Bilecik'te bu sayı 3'e çıkmaktadır. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde yüzde 2,5 olarak öngörülürken Bilecik ilinde ise ülke genelinin altında olup yüzde 1,7 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Bu çalışma Bilecik işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevucut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Bilecik İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemini tesis etmek , istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2018 yılı için Bilecik ilinde 2 Nisan-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Bilecik ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihityaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihitiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017)

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında bin 405 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2017 yılına gelindiğinde 9 bin 214 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2011 yılından itibaren 2013 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2013 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yüzde 91 oranında artmıştır. 2017 yılı itibariyle alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 38,3 oranında artış göstermiştir. Açık işler sektör bazında

incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2013 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2017)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	2.921
Seramik İmal İşçisi	1.066
Metal Mamuller Montaj İşçisi	282
Forklift Operatörü	186
Mermer İşçisi	174
Makineci (Dikiş)	169
Alüminyum İmalat İşçisi	158
Konfeksiyon İşçisi	146
Garson (Servis Elemanı)	143
Gaz Altı Kaynakçısı	134

Kaynak: İŞKUR

Bilecik ilinde 2017 yılında 9 bin 214 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 2 bin 921 açık iş ile Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 31,7'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Seramik İmal İşçisi ve Metal Mamuller Montaj İşçisi meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2017 yılında yıllık bazda 2 milyon 691 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017)

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 830 olan Bilecik ilinde işe yerleştirilenlerin 683'ü erkeklerden, geri kalan 147 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2017 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 5 bin 69 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2017 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 31,2'si kadınlardan oluşmuştur. 2017 yılında, bir önceki yıla göre kadın işe yerleştirme, erkek işe yerleştirme dolayısı ile toplam işe yerleştirme 2 kattan fazla gerçekleşmiştir.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonskiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	1.584	478	2.062
Seramik İmal İşçisi	712	187	899
Makineci (Dikiş)	19	130	149
Alüminyum İmalat İşçisi	89	57	146
Konfeksiyon İşçisi	9	113	122
Metal Mamuller Montaj İşçisi	119	1	120
Reyon Görevlisi	33	48	81
Aşçı Yardımcısı	3	65	68
Cam Mamul İmalatçısı	55	0	55
Garson (Servis Elemanı)	31	22	53

Kaynak: İŞKUR

Bilecik ilinde 2 bin 62 tane işe yerleştirmeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının % 40,6'sını oluşturmaktadır. Bu mesleği Seramik İmal İşçisi ve Makineci (Dikiş) meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en çok Beden İşçisi (Genel), Makineci (Dikiş) ve Seramik İmal İşçisi mesleklerinde işe yerleştirilirken, erkekler en çok Beden İşçisi (Genel) ve Seramik İmal İşçisi mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Bir yıl kesintisiz olarak İŞKUR sistemi ya da ofisleri kullanmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca İş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR'un hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabileceklerdir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Bilecik ilinde İŞKUR'a kayıtlı 4 bin 721 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 3 bin 164'ü erkek, bin 557'si ise kadınlardan oluşmaktadır. 2017 yılında ise toplam 6 bin 622 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında Bilecik'de bin 557 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2017 yılında yaklaşık 2,5 kat artarak 3 bin 724'e yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Bilecik ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Bilecik ilinde Kuruma kayıtlı bin 630 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Bilecik ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının % 24,6 'sını oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Temizlik) ve Seramik İmal İşçisi meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde de aynı durum söz konusudur. Kadınlarda en çok Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik), Temizlik Görevlisi gibi mesleklerin yanı sıra

Satış Danışmanı (Uzman), Büro Memuru (Genel), Sekreter, Seramik İmal İşçisi, Makineci(Dikiş), Reyon Görevlisi ve Ön Muhasebeci gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	15	148	124	272
2011	27	184	207	391
2012	87	457	878	1.335
2013	114	597	873	1.470
2014	140	691	851	1.542
2015	96	639	1.985	2.624
2016	34	314	707	1.021
2017	83	743	2.292	3.035

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları özellikle İşbaşı Eğitim Programlarının daha ön plana çıkmasından sonra azalma eğilimi içerisine girmiş olsa da 2017 yılında katılımcı sayısı bir önceki yıla oranla 3 kat artmış ve son yıllardaki en yüksek katılımcı sayısına ulaşmıştır. 2017 yılında ise düzenlenen 83 mesleki eğitim kursuna 3 bin 35 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 2 bin 292'si erkek, 743'ü kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2017 yılında

kursiyerlerin yüzde 24,4'ü kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların önemli oranda katılımcılar arasında olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Seramik İmal İşçisi	Seramik İmal İşçisi	Seramik İmal İşçisi
Yöresel Bez Dokumacısı	Vinç Operatörü	Vinç Operatörü
Folklorik Bebek Yapımcısı	Cam Mamul İmalatçısı	Cam Mamul İmalatçısı
Hasta Ve Yaşlı Refakatçisi	Kablo İmal Makinesi Operatörü	Kablo İmal Makinesi Operatörü
Saç Bakım Ve Yapımcısı	Forklift Operatörü	Yöresel Bez Dokumacısı
Kavun Yetiştiricisi	Gübre Üretim İşçisi	Forklift Operatörü
Mekik Dokumacı	Ahşap Montaj Elemanı	Folklorik Bebek Yapımcısı
Biber Yetiştiricisi	Mermer İşçisi	Gübre Üretim İşçisi
Engelli Bakım Elemanı	Sıhhi Tesisatçı	Hasta Ve Yaşlı Refakatçisi
Mozaik Kesici Ve Döşeyici	Kağıt İmal Proses Kumanda Operatörü	Mozaik Kesici Ve Döşeyici

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla Seramik İmal İşçisi, Vinç Operatörü ve Cam Mamul İmalatçısı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Seramik İmal İşçisi, Yöresel Bez Dokumacısı ve Folklorik Bebek Yapımcısı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Seramik İmal İşçisi, Vinç Operatörü ve Cam Mamul İmalatçısı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	5	17	2	19
2011	24	34	78	112
2012	54	60	102	162
2013	153	215	336	551
2014	118	197	237	434
2015	1.063	1.237	1.582	2.819
2016	573	520	1.019	1.539
2017	286	433	268	701

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2013 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. 2017 yılında düzenlenen toplam kurs sayısı 2016 yılına göre yüzde 49 oranında azalmıştır. Bunun sebebi Bilecik Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nün işverenleri daha etkin ve özel mesleklerde İşbaşı Eğitim Programı'na yönlendirmesinin etkisini göstermektedir.

2017 yılında 286 program düzenlenmiş olup toplam 701 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 61,7'si kadınlardan yüzde 38,3'ü erkeklerden oluşmaktadır. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların önemli oranda katılımcılar arasında olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Makineci (Dikiş)	Seramik İmal İşçisi	Makineci (Dikiş)
Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi	Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi	Seramik İmal İşçisi
Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi	Makineci (Dikiş)	Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi
Paketleme İşçisi	Plastik Mamuller İmal İşçisi	Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi
Ön Muhasebeci	Alüminyum İmalat İşçisi	Paketleme İşçisi
Seramik İmal İşçisi	Paketleme İşçisi	Alüminyum İmalat İşçisi
Alüminyum İmalat İşçisi	Satış Elemanı (Perakende)	Ön Muhasebeci
Satış Elemanı (Perakende)	Elektrik Teknisyeni	Satış Elemanı (Perakende)
Düz Dikiş Makineci	Cam Mamul İmalatçısı	Satış Danışmanı / Uzmanı
Satış Danışmanı / Uzmanı	Garson (Servis Elemanı)	Plastik Mamuller İmal İşçisi

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla Makineci (Dikiş), Seramik İmal İşçisi ve Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Makineci (Dikiş), Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi ve Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi mesleklerinde program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Seramik İmal İşçisi, Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi) ve Makineci (Dikiş)mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	2	25	41	66
2012	10	100	51	151
2013	7	82	60	142
2014	4	50	42	92
2015	19	194	186	380
2016	12	118	147	265
2017	15	146	160	306

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2017 yılında 15 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2017 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı 2016 yılına göre yüzde 13,4 daha fazladır. Girişimcilik Eğitim Programlarına 2017 yılında 47,7'si kadın, yüzde 52,3'ü erkek olmak üzere toplam 306 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017)

Kaynak: İŞKUR

Bilecik ilinde 2017 yılında yüzde 33,6'sı kadın olmak üzere bin 997 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2017 yılında 2016 yılına göre yüzde 23,7 oranında azalış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 2 Nisan - 11 Mayıs 2018 tarihleri arasında Türkiye genelinde 89 bin 324 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2019 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Bilecik ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür

hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Bilecik ilinde 247 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 24 bin 272 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Bilecik ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Bilecik ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşveren Sayısı
İmalat	129
Toptan ve perakende ticaret	31
İnşaat	24
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	18
Madencilik ve taş ocakçılığı	15
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	12
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	5
Ulaştırma ve depolama	5
Eğitim	3
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1
Gayrimenkul faaliyetleri	1
Genel Toplam	**247**

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Bilecik ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 52,2'si İmalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 29,1'dir. Bu durumda Bilecik ilinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektöründen sonra en fazla işyeri Toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 12,5'i bu sektörde bulunmaktadır. Bu sektörde yüzde 18,4 olan Türkiye ortalamasının altında bir oran olarak gerçekleşmiştir. Bilecik ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yüzde 64,7'si İmalat ile Toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Gayrimenkul faaliyetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Eğitim, Ulaştırma ve depolama ve Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörlerinde bulunmaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Bilecik ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Şekil 5'te görüldüğü üzere Bilecik ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 22,7'si 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 25 yaş üzerinde olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 20'dir. İşyerlerinin yüzde 18'i ise 4 yıldan daha az süredir faaliyet göstermektedir. Bilecik ilinde araştırma kapsamındaki her 5 işyerinden 2 tanesinin kuruluşu 10 yıl olmamıştır.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ilinde Eğitim sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 33,3'ünde part-time çalışan bulunmaktadır. Bilecik ili genelinde part-time çalışması olan işyerleri oranı yüzde 12,2 olarak gerçekleşmiştir. Eğitim sektörü Türkiye genelinde de öne çıkan sektörlerden biridir ve yüzde 27,6 ile ilk dört sırada yer almıştır. Bilecik ilinde ikinci sırada Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 25,2'sinde part-time çalışanı bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 20 ile Toptan ve perakende ticaret sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe işgücü, part-time çalışma yapma eğiliminde yüzde 7,2 ile daha az bulunmaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir.

Şekil 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde part-time çalışanların yüzde 26,7'sini kadınlar oluşturmaktayken Bilecik ilinde bu oran yüzde 24 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Bilecik ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 25,1 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 23,7 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,9'da kalmıştır. Bilecik ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile benzer bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ilinde işyerlerinin yüzde 59,4'ünde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 26,3'tür. Bilecik ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde görünmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinin tamamında vardiyalı çalışma söz konusudur. Bu oranın yüzde 100 çıkmasının nedeni Bilecik ilinde bu sektörlerde sadece birer işyeri olmasıdır. İnşaat sektörü ise yüzde 12,9 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektörlerden biri olmuştur. İnşaat sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni çalışma saatlerinin düzensiz olmasından kaynaklanmaktadır. Bu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Bilecik ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Ulaştırma ve depolama, İmalat ve Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

Kaynak: İPA 2018

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilime ters yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Bilecik ilinde Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 21,5'i kadın, yüzde 78,5'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 38,9'a çıkmaktadır. Bu durum ilimizde kadınlarımızın vardiyalı çalışma olmayan işyerlerini tercih ettiğini ya da vardiyalı çalışma yapmayan işveren tarafından tercih edildiğini gösterir.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece daha fazladır.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ilinde 12 sektörden 6 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 64,6'sı ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 58,1 ile İmalat sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Bilecik ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 22,4'ü ihracat yapmakta ilk iki sektör olarak yüzde 53,2 ile İmalat ve yüzde 27,4 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

Madencilik ve taş ocakçılığı ve İmalat sektörleri ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de yoğunluktadır. Bu sektörlerdeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ilinde faaliyet gösteren 12 sektörden 5 sektörde bulunan işyerleri Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 27,1 olarak gerçekleşmiştir. Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 42,6'sı Ar-Ge çalışması yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 40,6 ile İmalat sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı anlamında Bilecik ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Üç ve dördüncü sırada ise yüzde 17,7 ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri ve yüzde 13,4 ile Toptan ve perakende ticaret sektörleri yer almaktadır. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 14,5'i Ar-Ge çalışması yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 33,5 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 31,2 ile İmalat sektörleri ön plana çıkmaktadır. Bilecik ilinde en fazla işverenler İmalat sektöründe olmasına rağmen Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 40,6 ile ikinci sırada yer almaktadır.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%)

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin yüzde 34,3'ü gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 18,8 olarak gerçekleşmiştir. İlimizde gelecek yıl yatırım planlayan işverenlerimizin oranı Türkiye ortalamasının oldukça üzerindedir. Şekil 13'te planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

Kaynak: İPA 2018

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işyerleri yatırım türlerine göre incelendiğinde; Bilecik ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işverenlerin yüzde 79,2'si ilave

yatırım, yüzde 21,8'i stratejik yatırım, yüzde 35,2'si teknolojik yatırım ve yüzde 9,8'i Diğer yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 69,4'ü ilave yatırım, yüzde 28,4'ü teknolojik yatırım, yüzde 20'si stratejik yatırım ve yüzde 11.8'i diğer yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Kaynak: İPA 2018

Şekil 14'te İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Bilecik ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 60,7'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 46,7 olarak gerçekleşerek, bu oran Bilecik ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Bilecik ilinde Gayrimenkul faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 100'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Yani ilimizde 20+ işyerlerinden Gayrimenkul faaliyetleri sektöründe yer alan tek işveren İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işyerine sahip olan İmalat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 60,7'nin üzerine çıkarak yüzde 77,4 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs
Madencilik ve taş ocakçılığı	12,2%	24,9%	100,0%	12,2%	0,0%	0,0%
İmalat	37,2%	70,2%	94,9%	53,8%	11,3%	18,5%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	14,3%	28,6%	57,1%	57,1%	0,0%	0,0%
Toptan ve perakende ticaret	14,3%	49,8%	92,8%	43,0%	7,2%	14,3%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	83,1%	83,1%	33,1%	0,0%	0,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	66,7%	66,7%	66,7%	0,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	43,1%	85,6%	85,6%	71,2%	0,0%	0,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**29,6%**	**64,8%**	**91,0%**	**51,2%**	**8,3%**	**13,8%**

Kaynak: İPA 2018

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan işyerleri en çok yüzde 91 ile Eleman Talebi hizmeti almıştır. İşyerlerinin 64,8'i Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetlerimizden yararlanırken yüzde 51,2'si İşbaşı Eğitim programı alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Bilecik ilinde en çok Gayrimenkul faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin tamamının İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki Tablo 9'da yer almaktadır. İmalat sektöründeki işverenlerimiz ise sırasıyla Eleman talebi, Danışmanlık ve yönlendirme, İşbaşı Eğitim Programı İşbaşı Eğitim Programı hizmetinden faydalanmıştır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanan Eğitim ve Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde yer alan işyerlerinin yüzde 100'ü İşbaşı Eğitim Programı hizmetinden faydalanmıştır.

Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlere nazaran İmalat ve Toptan ve perakende ticaret sektörleri işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Bilecik ilinde, sektörel daralma, dışsal ya da zorlayıcı sebepler dolayısıyla İmalat ve Toptan ve perakende ticaret sektörlerindeki işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu

Memnuniyet	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İşbaşı Eğitim Programları	Kısa Çalışma Ödeneği	Mesleki Eğitim Kursu
Kararsızım	2,3%	1,1%	3,8%	10,8%	16,2%	9,7%
Memnun Değilim	7,0%	2,1%	1,5%	5,3%	16,9%	10,2%
Memnunum	90,8%	96,8%	94,7%	83,8%	66,9%	80,1%

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlananların memnuniyet oranları incelendiğinde; en fazla memnuniyet yüzde 96,8 ile Danışmanlık ve Yönlendirme hizmeti olmuştur. Bu hizmeti memnuniyet düzeyinde yüzde 94,7 ile Eleman Talebi, yüzde 90,8 ile Çalışanlara Yönelik Eğitim, yüzde 83,8 ile İşbaşı Eğitim Programları hizmeti izlemektedir. Bu hizmetleri yüzde 80,1 Mesleki eğitim kursu, yüzde 66,9 ile Kısa Çalışma Ödeneği hizmetleri izlemektedir. Yine bu hizmetlerde kararsızlık oranları yüksektir.

Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 32,3 ile İŞKUR sektörüme uygun faaliyet sunmuyor, yüzde 22,6 ile Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması ve yüzde 20,5 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise ilk üç sıra Bilecik ilinden farklıdır. Birinci sırada yüzde 47,3 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. İkinci sırada yüzde 23,1 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve üçüncü sırada yüzde 22,6 ile İŞKUR sektörüme uygun faaliyet sunmuyor gerekçe gösterilmiştir.

Mevcut İstihdam

Bilecik ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Bilecik ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 24 bin 272 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 18 bin 454 çalışan erkeklerden, 5 bin 819 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	4.453	14.547	19.001
Toptan ve perakende ticaret	541	915	1.456
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	209	753	962
İnşaat	79	751	831
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	353	462	815
Madencilik ve taş ocakçılığı	50	601	651
Ulaştırma ve depolama	14	188	202
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	22	106	128
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	29	88	117
Eğitim	37	14	50
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	25	9	35
Gayrimenkul faaliyetleri	6	20	26
Genel Toplam	**5.819**	**18.454**	**24.272**

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre dağılımda ise; Bilecik ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı Toptan ve perakende ticaret sektörlerinde istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Bilecik ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerin yüzde 78,8'i, kadınların ise yüzde 76,5'i İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 78,2'si olarak gerçekleşmiştir.

Bilecik ilinde 20+ çalışanı olan Eğitim, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısı, erkek çalışan sayısından daha fazla olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde ise Sağlık ve Eğitim sektörlerinde kadınlar erkeklerden daha fazla sayıda çalışmaktadır. Bu durum Bilecik ili için de geçerlidir.

Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	2.405	8.468	10.873
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	850	3.947	4.797
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.132	1.730	2.862
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	264	1.902	2.166
Profesyonel Meslek Mensupları	362	719	1.081
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	328	687	1.014
Hizmet Ve Satış Elemanları	371	614	985
Yöneticiler	64	289	352
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	43	99	142
Genel Toplam	**5.819**	**18.454**	**24.272**

Kaynak: İPA 2018

Toplam çalışanların içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar grubunda çalışanların oranı diğer meslek grupları ile kıyaslandığında önemli bir ölçüde ayrışmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 44,7'si, erkek çalışanların yüzde 45,8'i ve kadın çalışanların yüzde 41,3'ü bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar yer almakta ve yüzde 19,7 oranında çalışanı barındırmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 11,7 oranı ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler yer almaktadır.

Bilecik ilinde ilk iki sıradan farklı olarak kadınlarda üçüncü sırada çalışanların yüzde 19,4'ü Nitelik gerektirmeyen meslekler gurubunda yer almaktadır. Erkeklerde ise en fazla çalışanın olduğu ilk iki meslek grubu toplam çalışan sıralaması ile aynı gerçekleşmiştir. Üçüncü sırada genel toplamdan farklı olarak Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları bulunmaktadır.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grupları ise Yöneticiler, Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları, Yöneticiler ve Hizmet ve Satış Elemanları olmuştur. Bilecik ilinde faaliyet gösteren firmalarda Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları çalışanların önemli çoğunluğu erkeklerden oluşmuştur. Kadın çalışanlarımızın oranının en yüksek olduğu meslek grubu Nitelik Gerektirmeyen Meslekler olarak göze çarpmaktadır.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Seramik İmal İşçisi	Seramik İmal İşçisi	Seramik İmal İşçisi
Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	Porselen Ve Seramik Eşyası İmal İşçisi	Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)
Porselen Ve Seramik Eşyası İmal İşçisi	Konfeksiyon İşçisi	Porselen Ve Seramik Eşyası İmal İşçisi
Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu
Cam Mamul İmalatçısı	Makineci (Dikiş)	Cam Mamul İmalatçısı
Konfeksiyon İşçisi	Temizlik Görevlisi	Alüminyum Doğramacı
Alüminyum Doğramacı	Plastik İşlemeci	İzabeci
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Kalite Kontrolcü	Forklift Operatörü
İzabeci	Diğer Bıçkıcılar, Kontrplak İmalatçıları Ve İlgili Ağaç İşlem İşçileri	Granit Seramik İmal İşçisi

Kaynak: İPA 2018

Tablo 13'te ise Bilecik ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle en fazla çalışılan ilk 10 mesleğin sıralamaları değişse de erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması, toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklanmaktadır. Seramik İmal İşçisi kadın ve erkeklerde hem de toplamda en fazla çalışılan meslek olarak ortaya çıkmıştır. Kadınlarda ise il geneli toplam çalışanlar bazında ilk üç sıradan farklı olarak Porselen Ve Seramik Eşyası İmal İşçisi mesleği göze çarpmaktadır. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler içerisinde hem erkeklerden hem de toplamdan farklı olarak İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Makineci (Dikiş), Temizlik Görevlisi, Plastik İşlemeci, Kalite Kontrolcü ve Diğer Bıçkıcılar, Kontrplak İmalatçıları Ve İlgili Ağaç İşlem İşçileri bulunmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
İmalat	694	3,5%	52,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	83	8,0%	29,2%
İnşaat	56	6,3%	26,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	40	4,7%	41,2%
Toptan ve perakende ticaret	38	2,5%	23,2%
Madencilik ve taş ocakçılığı	19	2,9%	21,0%
Ulaştırma ve depolama	6	3,0%	40,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2	1,8%	20,0%
Genel Toplam	**939**	**3,7%**	**39,7%**

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 98 işyerinde 939 açık iş tespit edilmiştir. Bilecik ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 939 kişilik açık işin yüzde 73,9'una tekabül eden 694 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise İdari ve destek hizmet faaliyetleri ile İnşaat sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 14'ten de görüleceği üzere Bilecik ilinde açık iş oranı yüzde 3,7 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Bilecik ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında yaklaşık her 96 kişilik dolu kadronun yanında 4 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 8 ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü olarak tespit edilmiştir.

Bilecik ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 39,7'sinde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının üzerinde olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

Bilecik ilinde hem işyeri sayısı hem de açık iş sayısı dikkate alındığında, açık iş verme oranında İmalat sektörü yüzde 52,7 ile ön plana çıkmaktadır. İmalat sektöründe yer alan her 2 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır.

Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

Kaynak: İPA 2018

Şekil 16'da Bilecik ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Bilecik ilinde açık işlerin yüzde 45,2'sinde işverenler erkek işgücü talep etmekte iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 39,4 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,9 iken, Bilecik ilinde yüzde 7,5 düzeyinde kalmıştır. Türkiye genelinde işverenlerin yaklaşık yarısı açık işlerinde herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Bilecik ilinde ise işverenlerin yüzde 47,3'ü açık işlerinde cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Kadın çalışan oranı düşük olmasına rağmen açık işlerde cinsiyet çok önemli değildir.

Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ilindeki açık işlerin yüzde 46,9'unde işverenler Lise altı eğitim düzeyi talep etmişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan işverenlerin yüzde 27,2'si herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemiştir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 1,1 ile Çıraklık Eğitimidir. Bilecik işgücü piyasasında açık işlerde eğitim düzeyinin çok önemli olmadığı görülmektedir.

Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Şekil 18'de açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 67 oranında Lise altı eğitim düzeyi ön plandadır. Yüzde 31,6 oranında Eğitim düzeyi önemli görülmemekte ve yüzde 1,4 oranında ise yüksek öğretim seviyesinde işgücü tercih edilmektedir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 64,6 oranında, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 49,3 oranında Lise altı eğitim düzeyi istenmektedir. Hem erkek hem kadın hem de cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, Lise altı eğitim düzeyi ön plana çıkmaktadır. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; erkeklerde kadınlara nazaran daha fazla oranda yükseköğretim seviyesinde işgücü talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi

Kaynak: İPA 2018

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Bilecik ilinde yüzde 15,7 oranında evet denilmiştir. Farketmez diyenlerin oranı yüzde 23'dür. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede her 5 açık iş için yaklaşık 2 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir.

Türkiye genelinde ise yüzde 15,4 oranında evet, yüzde 25,3 oranında farketmez denmiştir. Yani her 5 açık iş için 2 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir. Bilecik ili ve Türkiye geneli engelli işçi çalıştırma eğiliminin birbirlerine çok yakın olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 20'de Bilecik ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Bilecik ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 85,1 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 61,8 olarak gerçekleşmiştir. Bilecik ilinde ikinci sırada yüzde 62,7 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 42,2 ile Akraba Eş dost arama kanalı olarak kullanılmıştır. Özel İstihdam Büroları arama kanalı Bilecik ilinde çok az kullanılmaktadır.

Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	1	1	1
Takım Çalışması	2	3	2	2
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	5	2	3	3
İletişim ve İfade Yeteneği	4	4	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	3	5	5	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	7	6	6
Proje Tabanlı Çalışma	-	6	8	7
Bilgisayar kullanımı	7	8	9	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	-	9	7	9
Yabancı Dil	-	10	10	10

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi hem kadınlarda, hem erkeklerde hem cinsiyetin önemli olmadığı durumlarda hem de genel toplamda birinci sırada yer almaktadır. Erkeklerde ikinci sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi bulunmaktadır. Kadınlar ve genel toplamda ikinci sırada Takım Çalışması becerisi yer almıştır. Yabancı dil tercihi hem erkeklerde, hem cinsiyetin önemli olmadığı durumlarda hem de genel toplamda son sırada yer almaktadır.

Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	439	3,9%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	196	3,9%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	186	6,1%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	49	2,2%
Hizmet Ve Satış Elemanları	45	4,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	13	1,2%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	9	0,9%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	1	0,7%
Genel Toplam	**939**	**3,7%**

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olduğu tespit edilmiş olup, bu gruptaki açık iş sayısının

toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 46,7'dir. İkinci sırada ise Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu bulunmaktadır.

Bilecik ili için tespit edilen yüzde 3,7'lik açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 6,1 ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırasıyla Hizmet ve Satış Elemanları, Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar gelmektedir ve bu meslek grupkarı il geneli açık iş oranının üzerinde bulunmaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	54,4%	45,6%	11,4%	100,0%	34,2%	32,7%
Hizmet Ve Satış Elemanları	16,3%	60,7%	4,4%	88,4%	7,0%	83,7%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	26,4%	19,2%	10,8%	94,5%	0,0%	45,8%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	23,3%	37,8%	23,0%	53,7%	0,0%	38,5%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	22,2%	42,3%	14,3%	88,9%	0,5%	60,9%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	16,8%	17,0%	41,0%	85,3%	0,0%	64,2%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	63,7%	19,2%	19,4%	79,6%	0,0%	69,8%
Genel Toplam	**42,2%**	**26,4%**	**17,0%**	**85,1%**	**0,8%**	**62,7%**

Kaynak: İPA 2018

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin yüzde 100'ü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Hizmet ve Satış Elemanları, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek gruplarındaki açık işler büyük oranda İŞKUR aracılığıyla karşılanmaktadır.

Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları İŞKUR'dan sonra en fazla kendi çalışanları aracılığıyla arama kanalı ile aranmaktadır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar İŞKUR'dan sonra büyük oranda Akraba-Eş Dost arama kanalı ile aranmaktadır.

Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Seramik İmal İşçisi	-	1	-	4	-	-	5	3	-	2
Beden İşçisi (Genel)	-	1	5	4	-	-	6	2	-	3
Makineci (Dikiş)	-	1	-	3	-	-	4	2	-	5
Garson (Servis Elemanı)	-	1	-	3	-	5	-	2	-	4
Makine Bakımcı	-	3	-	-	-	5	4	2	-	1
Kalite Kontrolcü	5	-	3	-	-	-	4	2	-	1
Forklift Operatörü	-	3	-	4	-	-	-	2	-	1
Alüminyum İmalat İşçisi	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Mermer İşçisi	-	1	4	3	5	-	-	2	-	-
Paketleme İşçisi	-	1	-	4	-	-	-	3	-	2

Kaynak: İPA 2018

Tablo 18'de Bilecik ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Seramik İmal İşçisi, Beden İşçisi (Genel), Makineci (Dikiş), Alüminyum İmalat İşçisi, Mermer İşçisi ve Paketleme İşçisi mesleklerinde aranan becerilerdeki ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak ön plana çıkmaktadır.

Makine Bakımcı, Kalite Kontrolcü ve Forklift Operatörü mesleklerinde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerileri aranmaktadır. Takım Çalışması becerisi bir çok meslekte aranan becerilerden birisi olup, ikinci sırada yer almaktadır.

Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Makineci (Dikiş)	Seramik İmal İşçisi	Seramik İmal İşçisi	Seramik İmal İşçisi
Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Ön Muhasebeci	Makine Bakımcı	Garson (Servis Elemanı)	Makineci (Dikiş)
Kesimci (Konfeksiyon)	Forklift Operatörü	Kalite Kontrolcü	Garson (Servis Elemanı)
Satış Danışmanı / Uzmanı	Kepçe Operatörü	Alüminyum İmalat İşçisi	Makine Bakımcı
Bulaşıkçı (Stevard)	Paketleme İşçisi	Makineci (Dikiş)	Kalite Kontrolcü
Kalite Kontrolcü	Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	Ütücü	Forklift Operatörü
Aşçı	Makine Montaj Ve Bakım Onarımcısı	Mermer İşçisi	Alüminyum İmalat İşçisi
-	Gübre Üretim İşçisi	Diğer Mobilya İşçileri	Mermer İşçisi
-	Diğer Plastik Mamuller İmalat İşçileri	Paketleme İşçisi	Paketleme İşçisi

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Seramik İmal İşçisi, Beden İşçisi (Genel), Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı), Makine Bakımcı, Kalite Kontrolcü, Forklift Operatörü, Alüminyum İmalat İşçisi, Mermer İşçisi ve Paketleme İşçisidir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan üç meslek ise Makineci (Dikiş), Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi ve Ön Muhasebecidir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan üç meslek Seramik İmal İşçisi, Beden İşçisi (Genel) ve Makine Bakımcı, cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise Seramik İmal İşçisi, Beden İşçisi (Genel), Garson (Servis Elemanı) meslekleri ön plana çıkmaktadır.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Bilecik ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler

içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 32 bin 229 işyerinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Bilecik ilinde ise 20+ istihdamlı 121 işyeri temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 49,1 ile Bilecik ilinin eleman temininde ülke genelinden daha fazla eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir. Söz konusu bu oran Türkiye geneli için yüzde 31 olarak hesaplanmıştır. Bunun en önemli sebebi de ilimizdeki sektörlerin İmalat ile Madencilik ve taş ocakçılığı ağırlıklı olması ve iş arayan vatandaşlarımızın daha çok kamu ve hizmet sektörleri tercih etme istekleridir. Ayrıca söz konusu sektörlerde bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

Bilecik ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; İmalat sektörü yüzde 82,9 ile ön plana çıkmaktadır. İmalat sektörünün yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin Madencilik ve taş ocakçılığı, Toptan ve perakende ticaret, İnşaat, İdari ve destek hizmet faaliyetleri Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde olduğu görülmektedir. Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Gayrimenkul faaliyetleri, ve İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. İnşaat sektörü gibi Bilecik ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyerinin az olması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininin diğer sektörlere nazaran daha hızlı ve sorunsuz olduğunu göstermektedir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	716
Madencilik ve taş ocakçılığı	38
Toptan ve perakende ticaret	37
İnşaat	23
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	21
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	19
Eğitim	5
Ulaştırma ve depolama	3
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1
Genel Toplam	**863**

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ilinde 863 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Bilecik ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 82,9'u bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, Madencilik ve taş ocakçılığı ile Toptan ve perakende ticaret sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 353 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 41'i bu meslek grubunda yer

almaktadır. Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu en az temininde güçlük çekilen meslek grubu olarak ortaya çıkmıştır.

Türkiye genelinde de 20+ istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranında birinci sırada, Bilecik ilinde olduğu gibi Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır.

Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Seramik İmal İşçisi	117
Beden İşçisi (Genel)	78
Makineci (Dikiş)	73
Diğer Polisajcılar Ve Alet Bileyicileri (Elle)	64
Şoför-Yük Taşıma	40
Makine Bakımcı	34
Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	30
Mermer İşçisi	29
Mekanik Bakım Onarımcısı	28
Diğer	368
Toplam	**863**

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 117 kişi ile Seramik İmal İşçisi mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 78 kişi ile Beden İşçisi (Genel), 73 kişi ile Makineci (Dikiş) ve 64 kişi ile Diğer Polisajcılar Ve Alet Bileyicileri (Elle)meslekleri gelmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Seramik İmal İşçisi, Beden İşçisi (Genel), Mermer İşçisi ve Makineci (Dikiş) mesleklerinin ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Bilecik ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Seramik İmal İşçisi, Makineci (Dikiş), Diğer Polisajcılar Ve Alet Bileyicileri (Elle), Makine Bakımcı, Mermer İşçisi, Şoför-Yük Taşıma, Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı ve Mekanik Bakım Onarımcısı mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımında ise Bilecik ilinde olduğu gibi Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ön plana çıkmaktadır.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu görülmektedir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında il genelinde talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek bulunması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli veya çok tehlikeli meslek olması
Seramik İmal İşçisi	55,4%	98,2%	98,2%	1,8%	55,4%	1,8%	1,8%
Beden İşçisi (Genel)	59,4%	29,9%	23,2%	42,6%	10,7%	0,0%	19,5%
Makineci (Dikiş)	100,0%	78,6%	78,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Diğer Polisajcılar Ve Alet Bileyicileri (Elle)	98,4%	100,0%	98,4%	0,0%	98,4%	0,0%	98,4%
Şoför-Yük Taşıma	2,6%	15,5%	92,2%	79,3%	5,2%	0,0%	0,0%
Makine Bakımcı	67,0%	82,3%	39,4%	14,6%	38,9%	6,1%	0,0%
Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	39,7%	67,2%	17,2%	39,7%	56,9%	0,0%	27,5%
Mermer İşçisi	78,7%	89,2%	46,9%	43,3%	57,8%	0,0%	50,6%
Mekanik Bakım Onarımcısı	53,4%	46,3%	78,7%	7,1%	36,1%	10,9%	7,4%
Ütücü	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Seramik İmal İşçisi, Diğer Polisajcılar Ve Alet Bileyicileri (Elle), Makine Bakımcı, Gazaltı (Mig-Mag) Kaynakçısı, Mermer İşçisi ve Ütücü olmak üzere ilk on meslekten altı tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması olduğu görülmektedir. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması sadece Makineci (Dikiş) mesleğinde gerçekleşmiştir. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi ile tehlikeli veya çok tehlikeli meslek olması ilk on meslek arasında (Diğer Polisajcılar Ve Alet Bileyicileri (Elle) hariç) temininde güçlük çekilme nedeni olmamıştır. Vardiyalı çalışma olmasının Bilecik ilinde çok da önemli bir temininde güçlük çekme nedeni olmadığı göze çarpmaktadır.

Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler

MESLEKLER
Makineci (Dikiş)
Makine Bakımcı
Şoför-Yük Taşıma
Mermer İşçisi
Beden İşçisi (Genel)
Elektrikçi (Genel)
Garson (Servis Elemanı)
Forklift Operatörü
Satış Danışmanı / Uzmanı
Kalite Kontrolcü

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analiz sayesinde açık iş, TGÇM ve çalışan sayısı birlikte analiz edilerek Bilecik ilinde işverenler tarafından en fazla talep edilen meslekler ortaya çıkartılmıştır. Yukarıdaki meslekler önümüzdeki dönem Bilecik ili istihdam politikamızı belirler nitelikte olacaktır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Bilecik ilinde 2018 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Bilecik ilinde işverenlerin yüzde 31,5’i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 10

işyerinden 2'si istihdamın artacağını öngörürken, Bilecik'de bu sayı 3'e çıkmaktadır. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Bilecik ilinde ise ülke geneline göre daha düşük olup yüzde 1,7 olarak öngörülmüştür.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İmalat	32,0%	0,8%	40,2%	27,0%
Toptan ve perakende ticaret	40,1%	0,0%	26,6%	33,4%
İnşaat	30,3%	4,4%	43,6%	21,8%
Madencilik ve taş ocakçılığı	35,7%	14,4%	21,0%	28,8%
Eğitim	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	24,8%	0,0%	25,2%	50,0%
Ulaştırma ve depolama	40,0%	0,0%	20,0%	40,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	11,5%	0,0%	53,1%	35,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	20,0%	0,0%	40,0%	40,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**31,5%**	**1,7%**	**37,5%**	**29,4%**

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Eğitim, Toptan ve perakende ticaret, Ulaştırma ve depolama, Madencilik ve taş ocakçılığı, İmalat, İnşaat, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve İdari ve destek hizmet olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen sektörler ise Madencilik ve taş ocakçılığı ve İnşaat olarak gerçekleşmiştir. Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörlerinde yer alan işyerlerinin yüzde 50'si gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Eğitim	21	41,7%
Ulaştırma ve depolama	24	11,9%
İnşaat	91	10,9%
Madencilik ve taş ocakçılığı	46	7,0%
İmalat	1.010	5,3%
Toptan ve perakende ticaret	76	5,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	3	2,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	19	1,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	10	1,3%
Genel Toplam	**1.300**	**5,4%**

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 4,5 artacağı beklenmekte olup Bilecik'de ise bu oran, yüzde 5,4 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi bin 10 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 41,7 ile Eğitim sektöründe beklenmektedir. Ancak beklenen değişim 21 kişilik artıştır. Bu da sektörün Bilecik ilinde çalışan sayısı az olmasından kaynaklanmaktadır.

Bilecik ilinde istihdam azalışı beklenen sektör bulunmamaktadır. Tüm sektörlerdeki işverenler 2019 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın artacağını beklemektedirler.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	320	11,2%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	609	5,6%
Profesyonel Meslek Mensupları	46	4,3%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	195	4,1%
Hizmet Ve Satış Elemanları	40	4,0%
Yöneticiler	9	2,6%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	26	2,6%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	55	2,5%
Genel Toplam	**1.300**	**5,4%**

Kaynak: İPA 2018

Tablo 26'da görüldüğü üzere tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 609 kişilik artış ile Tesis ve Makine Operatörleri ve

Montajcılardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 9 kişilik artış ile Yöneticiler olarak göze çarpmaktadır.

Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu net istihdam değişim oranında da yüzde 11,2'lik bir oran ile ilk sırada yer almaktadır. Ancak bu meslek grubunda çalışan sayısı göz önünde bulundurulduğunda en yüksek orana sahip olsada kişi sayısı itibari ile tüm meslek gruplarında istihdam artışı tablosunda ikinci sırada bulunmaktadır. Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar net istihdam değişim oranı yüzde 4,1 ile en fazla net istihdam değişimi beklenen üçüncü meslek grubu olarak ön plana çıkmaktadır. Profesyonel Meslek Mensupları net istihdam değişimi oranı yüzde 4,3 ile üçüncü sırada olsa da çalışan sayısı baz alındığında net istihdam değişimi sıralamasında dördüncü sırada yer almaktadır.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Seramik İmal İşçisi	
Beden İşçisi (Genel)	
Makineci (Dikiş)	
İnşaat İşçisi	
Endüstriyel Ve Yapısal Çelik Konstrüksiyon İşçisi	
Diğer Bıçkıcılar, Kontrplak İmalatçıları Ve İlgili Ağaç İşlem İşçileri	
Temizlik Görevlisi	
Alüminyum İmalat İşçisi	
Kablo İmal Makinesi Operatörü	
Cnc Torna Tezgahı Operatörü	

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla Seramik İmal İşçisi, Beden İşçisi (Genel) ve Makineci(Dikiş)'dir. Bilecik ilinde istihdam azalışı beklenen meslek bulunmamaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Seramik İmal İşçisi, Beden İşçisi (Genel), İnşaat İşçisi ve Makineci(Dikiş) meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Bilecik ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Bilecik ilinde bu yıl geçtiğimiz yıl da olduğu gibi istihdam azalışı beklenen meslek bulunmamaktadır. Bütün sektörlerde işverenler, tüm mesleklerde iki yıldır herhangi bir azalış

olacağını düşünmemekte hatta tüm mesleklerde belli oranda artışın olacağını düşünmektedirler.

Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin engelli istihdamının arttırılması için önerileri incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 71'i engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını, yüzde 52,5'i engelli yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesini, yüzde 51,7'si engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini, yüzde 47,1'i engelli istihdam fuarları aracılığıyla işveren ile engelli danışanların biraraya getirilmesini ve yüzde 37,3 ile engelli istihdamı için uygulanan kota uygulamasının revize edilmesini önermektedir.

Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 67,9'u engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını, yüzde 56,2'si engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini ve yüzde 42,7'si engelli yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesini önermektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Bilecik ilinde işverenlerin ilk önerisi, engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılması olmuştur.

Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 77,7'si Pratik Beceri, yüzde 40,7'si Diploma/sertifika ve yüzde 38,7'si Tecrübe aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, Bilecik ilinde olduğu gibi yüzde 74,5 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 44,6 ile Tecrübe ve yüzde 32,6 ile Diploma/Sertifika kriterleri izlemektedir. Pratik Beceri, Diploma/sertifika ve Tecrübe kriterleri hem Bilecik ilinde hem de Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterler olarak ön plana çıkmaktadır.

Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Bilecik ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin personel seçerken hangi değerlendirme yöntemini kullandıkları incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 76'sı Mülakat Yapma, yüzde 60,7'si CV İnceleme/Eleme Yapma ve yüzde 31'i Görev Başında Seçim ile personel seçmektedir.

Türkiye genelinde ise yüzde 71,7 ile Mülakat Yapma, yüzde 57,4 ile CV İnceleme/Eleme ve yüzde 36,8 ile Görev Başında Seçim kriterleri izlemektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Bilecik ilinde işverenlerin ilk üç değerlendirme yöntemi, sıralamaları aynı olacak şekilde gerçekleşmiştir.

SONUÇ

Bilecik İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2018 yılında Bilecik'de gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işyerlerinden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

Bilecik ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün nitelik gerektirmeyen mesleklerde olduğu görülmektedir. Bilecik'de mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiyeli eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve temininde güçlük çektiği mesleklerinde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Piyasa araştırması sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 76'sı erkeklerden, yüzde 24'ü kadınlardan oluşmaktadır. Kadın çalışanların ağırlıklı çalıştıkları sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri işyerleridir. Yukarıdaki göstergelere göre Bilecik'de belirli bir eğitim düzeyine sahip erkeklerin işgücü piyasasına girme şansının daha yüksek olduğunu görmekteyiz.

Hedef istihdamın artırılması ise, istatistikler kadın istihdamını artırmadan bu hedefe ulaşmanın mümkün olmadığını göstermektedir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması, ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların da istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Bilecik'de İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2017 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında 384 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 4 bin 42 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2010 yılına göre önemli ölçüde artış

meydana gelmiştir. 2010 yılında 20 kurs düzenlenirken 2017 yılında bu sayının 384'e çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı 291 iken 2017 yılında 4 bin 42 kişi olması İŞKUR kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte aracı rol alması amaçlanmaktadır. Bir yıllık süre içerisindeki rakamlar incelendiğinde bu programlara ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Bilecik ilinde 20+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret ile İdari ve destek hizmetleri faaliyetleri sektörleridir. Yapılan araştırma sonucunda en fazla açık iş sayısının İmalat sektöründe olduğu görülmektedir.

Bilecik ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 98 işyerinde 939 açık iş tespit edilmiştir. Bilecik ilinde 939 kişilik açık işin yüzde 73,9'una tekabül eden 694 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise İdari ve destek hizmet faaliyetleri ile İnşaat sektörleridir.

Bilecik ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 39,7'sinde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının üzerinde olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

Açık iş verme oranında, İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. İmalat sektöründe yer alan her 2 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır.

Bilecik ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 46,7'dir.

Açık işi olan işyerlerinin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "Lise altı" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmaları ve meslekte fiziki ve bedensel yeterlilik istemeleri etkendir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedenlerinden kaynaklandığını belirtmişlerdir. Seramik İmal İşçisi, Diğer Polisajcılar Ve Alet Bileyicileri (Elle), Makine Bakımcı, Gazaltı (Mig-Mag) Kaynakçısı, Mermer İşçisi ve Ütücü mesleklerinde Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması nedeni öncelikli olmuştur.

Bilecik ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi uygulanarak elde edilen sonuçlardan, en fazla talep edilen meslekler Makineci (Dikiş), Makine Bakımcı, Şoför-Yük Taşıma, Mermer İşçisi, Beden İşçisi (Genel), Elektrikçi (Genel), Garson (Servis Elemanı), Forklift Operatörü, Satış Danışmanı/Uzmanı ve Kalite Kontrolcü olarak ortaya çıkmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Bilecik ilinde işverenlerin yüzde 31,5‘i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2’si istihdamın artacağını öngörürken Bilecik‘de bu sayı 3’e yükselmektedir. İşverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Bu da birçok sektörde faaliyet sürdüren işyerlerinin büyüyeceği sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 1,7 olarak öngörülmüş olup yüzde 2,5 olan ülke ortalamasının çok aşağısındadır.

Sonuç olarak; gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü arzının niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için oldukça önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu minvalde işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup rapor bu ihtiyaçların karşılanması için hazırlanmıştır.

2018 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş-yerlerine 3.564 TL (üçbinbeşyüzaltmışdört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Ornek No :.....

Işyerinin Yasal Unvanı :.....

İŞYERİ ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :……..
MAHALLE: ……
CADDE/SOKAK :……..……
İÇ/DIŞ KAPI NO :……..
TELEFON/E-POSTA :……...…..

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : …….. Unvanı :…….
Tarih : …… Telefonu : …….
E-Posta :…… İmza/Kaşe: …….

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

……..

2) İşyeri İle İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
2.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
2.2.İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
2.3.İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
2.4. İşyerinizde Part-time çalışması yapılıyor mu?		

3) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 4'e geçiniz, Hayır ise, soru 5'e geçiniz.)

Evet ( ) Hayır ( )

4) Yatırımla İlgili Bilgiler

4.1 Yatırımın Türü:
İlave yatırım ( ) Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs… alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım ( ) Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( ) İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-Ge, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( )

4.2.Yatırımın İli :.....
4.3.Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) ……. (artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)
4.4. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) …… (azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

5) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

6) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet ( ) 6.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 7.Soruya geçiniz.

6.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	Açık İşte Engelli Çalıştırmak İster misiniz? 1. Evet 2. Hayır 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? ** 1. Akraba - Eş Dost 2. Gazete - İlan, vb. 3. İnternet - Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla 6. Özel İstihdam Büroları		
					1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2019 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	7.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	8.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

8) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	8.1'e geçiniz.
	Hayır →	9. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok →	9. soruya geçiniz.

8.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

9) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

9.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. → 10.Soruya Geçiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması 2. Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi 5. Talep edilen ücretin yüksek olması 6. Vardiyalı çalışma olması 7. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması						
		1	2	3	4	5	6	7

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

10) İşyerinizde engelli çalıştırdığınız takdirde devlet tarafından teşvikler ile destekleneceğinizi biliyor musunuz?

Evet ( ) Hayır ( )

11) Size göre engelli istihdamını arttırmak için neler yapılabilir?
(en önemli üç seçeneği belirtiniz)

Engellilerin çalışabileceği destekli, korumalı vb. işyerlerinin artırılması ( )

Engelli istihdamı için uygulanan kota uygulamasının revize edilmesi ( )

Engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesi ( )

Engellilere yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesi ( )

Engelli istihdam fuarları aracılığıyla işveren ile engelli danışanların bir araya getirilmesi ( )

12) Genç (15-24 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik beceri ( )
Teorik beceri ( )
Diploma/sertifika ( )
Tecrübe ( )
Referans ( )

13) İşyerinizde MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldırdığınız personel için **sınav ücretlerinin karşılanması** hususunda uygulanan teşvik veya hibeden yararlandınız mı?

Evet ( ) Hayır ( ) Fikrim Yok ( )

14) İşyerinizde mevcut personel için MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldırdığınızda veya MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi olan personel istihdam ettiğinizde 4447 Sayılı Kanunun **Geçici 10. maddesi kapsamında işveren sigorta pirimi desteğinden** yararlandınız mı?

Evet ( ) Hayır ( ) Fikrim Yok ( )

15) Personel seçiminde hangi değerlendirme yöntemini kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçilebilir)

CV inceleme/eleme ( )
Mülakat yapma ( )
Görev başında seçim ( )
Standart ölçme araçları veya testler kullanarak ( )
Diğer ( )

16) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?.

Evet ( ) (17. Soruya geçebilirsiniz) Hayır ( ) (18. Soruya geçebilirsiniz.)

17) Faydalandığınız hizmetlerin memnuniyet düzeyinizi belirtiniz.
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

	Memnunum	Kararsızım	Memnun Değilim
Eleman Talebi			
İşbaşı Eğitim Programları			
Çalışanların Mesleki Eğitimi			
Mesleki Eğitim Kursu			
Kısa Çalışma Ödeneği			
Danışmanlık ve Yönlendirme			

18) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )

İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )

İnternet sitesi kullanışlı değil ( )

Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması ( )

İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor ( )

19) 2017 yılındaki ilave istihdam teşvikinden yararlandınız mı?

Evet ( ) (20. Soruya geçiniz) Hayır ( ) (21. Soruya geçiniz)

20) 2017 yılında İlave istihdam teşvikinin faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ( ) Hayır ( ) Kararsızım ( )

21) 2018 yılında uygulamaya konulan istihdam teşviklerinin istihdama katkısını değerlendiriniz.
İstihdamı çok artırır ( ) İstihdamı az artırır ( ) Değiştirmez ( ) Fikrim yok ( )

22) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz meslek ve beceriler nelerdir?

Meslek……..
Beceri……

2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.